

Norska skidåkare utsätter sig hellre för hälsorisker, och medicinerar sig till dopningsuthängningar, än accepterar Oskar Frånbergs syrgasmask. FOTO: MATHS OLSSON

Oskars Darth Vader kunde räddat Norge

Med en visserligen estetiskt hånad, men trots allt fullt laglig syrgasmask från BTH-forskaren Oskar Frånberg hade det norska dopningskaoset kunnat undvikas.

KARLSKRONA. Det kan knappast ha undgått någon att det norska skidlandslaget och dess tränare och ledare råkat rejält i blåsväder, sedan två av dess absoluta frontfigurer, Martin Johnsrud Sundby och Therese Johaug, hamnat på dopningskambänken.

Den förre för att ha haft för höga halter av astmamedicinen Ventoline i kroppen under tävling, och den senare för att ha använt sig av en läppkräm med anabola steroider i.

Samma norska skidlandslag, om än också på

hejat av det svenska, och av Svenska Olympiska Kommittén, som kraftigt avfärdat en specialmask som annars skulle ha räddat både Sundby och Johaug undan skammen.

En syrgasmask som forskats fram av teknologiedoktorn Oskar Frånberg på BTH i Karlskrona, och hans kompanjon Peter Lindholm, läkare på Karolinska Institutet.

Masken nyttjas redan flitigt av till exempel de finska elitskidåkarna, och även av svenska idrottare, framför allt roddare, cyklisterna och löpare – och an-

vänds också i Riksidrottsförbundets utbildning på Bosön. Trots att framför allt alltså skidåkare fnyser åt "teknologiseringen", liknar maskerna vid hemska Darth Vader-masker, och då hellre fortsätter knapra mediciner.

– Det är en märklig inställning eftersom maskerna inte bara är påvisat effektiva, det höjer prestationsförmågan akut med tio procent och över tid i träningen med tre – och dessutom alltså är godkända, och lagliga, i träningsmanhang, säger Oskar Frånberg till Sydöstran.

– Med en enkel mask kan alltså även svenska idrottare förbättra sig under träning, och sedan tävla på samma villkor som idrottare i andra länder.

Maskens främsta förtjänst, menar Oskar Frånberg, är att inandningsluften under hård träning i kalla och torra miljöer ständigt är varm och fuktig.

– Problemet är annars att luftrören tar mycket stryk, och du får astma, en köld- och ansträngningsastma som ofta också förvärras med åren, och som alltså kräver behandling med

mediciner man alltid måste vara mycket försiktig med, eftersom de innehåller substanser på dopningslistan, berättar Oskar Frånberg.

I nämnda Ventoline, som var det Johnsrud Sundby använde, salbutamol.

– Men, skrattar Oskar Frånberg, masken hade ju också skyddat Johaug från den starka sol som gjorde hennes läppar nariga och såriga.

Även Wada, den internationella antidopningsbyrån, godkänner syrgas som träningsmetod.

TEXT
BJÖRN MOGREEN
bjorn.mogreen@sydostran.se
0455-33 46 13